EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 9.7.2025.
COM(2025) 394 final

2025/0212 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē saistībā ar lēmuma pieņemšanu piešķirt PTO izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm piemērot beznodokļu režīmu saskaņā ar ASV Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu (*CBERA*)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kura Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē saistībā ar paredzēto lēmuma pieņemšanu piešķirt PTO izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm līdz 2030. gada 30. septembrim piemērot beznodokļu režīmu atbilstīgiem produktiem, kuru izcelsme ir saņēmējās Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās, kas noteiktas saskaņā ar 1983. gada Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu, kurā grozījumi izdarīti ar 1990. gada Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu (*CBERA*).

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Marrākešas Līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu

Marrākešas Līgums, ar ko izveido Pasaules Tirdzniecības organizāciju ("PTO līgums"), stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

Eiropas Savienība ir šā līguma Puse.

2.2. Ministru konference un Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vispārējā padome

Saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu Ministru konference ir pilnvarota pieņemt lēmumus par visiem jautājumiem saistībā ar jebkuru daudzpusējo tirdzniecības nolīgumu.

Saskaņā ar PTO līguma IV panta 2. punktu Ministru konferenču sanāksmju starplaikā tās funkcijas pilda Vispārējā padome.

Saskaņā ar PTO līguma IX panta 1. punktu lēmumus parasti pieņem vienprātīgi.

2.3. Paredzētais PTO Vispārējās padomes akts

Saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. punktu pienākumu, kas uzlikts kādam dalībniekam, izņēmuma gadījumos var atcelt.

Pēc Amerikas Savienoto Valstu lūguma PTO Vispārējai padomei atbilstīgi PTO līguma IX panta 3. un 4. punktam ir jāpieņem lēmums piešķirt PTO izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm saskaņā ar *CBERA* piemērot beznodokļu režīmu atbilstīgiem produktiem, kuru izcelsme ir saņēmējās Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās ("paredzētais akts").

Lūguma pamatā ir pašreizējais izņēmums, kas piešķirts saskaņā ar *CBERA* un zaudē spēku 2025. gada 30. septembrī. Tāpēc, atsaucoties uz ASV lūgumu, paredzētā akta mērķis ir piešķirt jaunu izņēmumu līdz 2030. gada 30. septembrim (G/C/W/870).

Paredzētais akts būs saistošs PTO dalībvalstīm saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. punktu, kā arī II panta 2. punktu, kas paredz, ka: "Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos, <…> ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm."

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Amerikas Savienotās Valstis lūdza piešķirt PTO izņēmumu no ASV pienākumiem, kas noteikti 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (*GATT* 1994) I panta 1. punktā un *GATT* 1994 XIII panta 1. un 2. punktā, lai Amerikas Savienotās Valstis saskaņā ar *CBERA* līdz 2030. gada 30. septembrim varētu piemērot beznodokļu režīmu atbilstīgiem

produktiem, kuru izcelsme ir Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās ("saņēmējvalstis").

Amerikas Savienotās Valstis iesniedza lūgumu saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. un 4. punktu. Amerikas Savienotās Valstis pamato lūgumu ar lielu nabadzības un nestabilitātes izplatību Karību jūras baseina valstīs, norādot, ka šo mazo valstu neaizsargātība pret dabas katastrofām vēl vairāk pasliktina šo valstu ekonomiskās izredzes. Ieguvumi no *CBERA* ir paredzēti tam, lai palielinātu ekonomiskās iespējas un vairotu reģiona stabilitāti un pārticību.

Saskaņā ar Amerikas Savienoto Valstu apgalvojumu beznodokļu režīmam, kas tiek piešķirts saskaņā ar *CBERA*, nevajadzētu skart citu dalībvalstu intereses, kuras negūst labumu no šā režīma, un gaidāms, ka šāda beznodokļu režīma darbības termiņa pagarināšana neizraisīs tādu Amerikas Savienoto Valstu uz *CBERA* attiecināmu produktu importa ievērojamu novirzīšanu, kuru izcelsme ir valstīs, kas nav saņēmējvalstis.

Šā lūguma pamatā ir pašreizējais izņēmums no preferenciālā tarifu režīma, kurš saskaņā ar *CBERA* sākotnēji tika piešķirts 1985. gada 15. februārī uz laikposmu no 1984. gada 1. janvāra līdz 1995. gada 30. septembrim[1], un pašlaik tas ir spēkā līdz 2025. gada 30. septembrim.

Amerikas Savienoto Valstu lūgumā ir atspoguļots tas, ka beidzas termiņš Haiti Puslodes iespējai, izmantojot 2006. gada Partnerības veicināšanas aktu, Haiti Puslodes iespējai, izmantojot 2008. gada Partnerības veicināšanas aktu, un 2010. gada Haiti Ekonomikas atjaunināšanas programmas aktam ("grozītais *CBERA*").

Izņēmuma piešķiršana negatīvi neietekmēs ne Savienības ekonomiku, ne tirdzniecības attiecības ar valstīm, kuras gūst labumu no šā izņēmuma. Turklāt Savienība atbalsta pasākumus cīņai pret nabadzību un par stabilitāti. Tāpēc ar nostāju, kura Savienībai jāpieņem Vispārējā padomē, vajadzētu atbalstīt lūgumu par izņēmuma piešķiršanu.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu".

Jēdziens "lēmumi ar juridiskām sekām" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu"[2].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

PTO Vispārējā padome ir struktūra, kas izveidota ar nolīgumu, proti, PTO līgumu.

Akts, ko Vispārējā padome tiek aicināta pieņemt, ir akts ar juridiskām sekām. Paredzētais akts atbilstoši PTO līguma II panta 2. punktam un IX panta 3. punktam būs saistošs saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

---

1 (*BISD* 31S/20).

2 Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI: EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

Tādēļ ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir tikai pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam jeb dominējošajam mērķim vai komponentam.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir 207. panta 4. punkta pirmā daļa.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar 218. panta 9. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā PTO Vispārējās padomes akts īstenos PTO līguma noteikumus attiecībā uz izņēmumiem, ir lietderīgi to pēc tā pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2025/0212 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē saistībā ar lēmuma pieņemšanu piešķirt PTO izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm piemērot beznodokļu režīmu saskaņā ar ASV Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu (*CBERA*)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Marrākešas Līgums, ar ko izveido Pasaules Tirdzniecības organizāciju ("PTO līgums"), stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar PTO līguma II panta 2. punktu "Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos ("Daudzpusēji tirdzniecības līgumi"), ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm."

(3) Saskaņā ar IX panta 3. punktu Ministru Konference izņēmuma gadījumos var lemt par pienākuma atcelšanu, kas dalībniekam uzlikts ar PTO līgumu vai jebkādu no daudzpusējiem tirdzniecības līgumiem.

(4) PTO līguma IX panta 3. un 4. punktā ir noteiktas procedūras, saskaņā ar kurām piešķir izņēmumus attiecībā uz daudzpusējiem tirdzniecības nolīgumiem, kas atrodami PTO līguma 1A, 1B vai 1C pielikumā un to pielikumos.

(5) Saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu Ministru konference ir pilnvarota pieņemt lēmumus visos jautājumos saistībā ar jebkuru daudzpusējo tirdzniecības nolīgumu.

(6) Saskaņā ar PTO līguma IV panta 2. punktu PTO ("Pasaules Tirdzniecības organizācija") Ministru Konferences sanāksmju starplaikā tās funkcijas pilda Vispārējā padome.

(7) Saskaņā ar PTO līguma IX panta 1. punktu lēmumus parasti pieņem vienprātīgi.

(8) Amerikas Savienotajām Valstīm 1985. gada 15. februārī tika piemērots pienākumu izpildes izņēmums saskaņā ar *GATT* 1994 I panta 1. punktu laikposmam no 1984. gada 1. janvāra līdz 1995. gada 30. septembrim. PTO dalībvalstis 1995. gada 15. novembrī atjaunoja izņēmumu līdz 2005. gada 30. septembrim un 2009. gada 29. maijā atkārtoti – līdz 2014. gada 31. decembrim. PTO dalībvalstis 2015. gada 5. maijā izņēmumu attiecībā uz *GATT* 1994 I panta 1. punktu pagarināja līdz 2019. gada 31. decembrim, kā arī to paplašināja, lai ietvertu šajā izņēmumā *GATT* XIII panta 1. un 2. punktu, ciktāl tas nepieciešams, lai Amerikas Savienotās Valstis varētu piemērot beznodokļu režīmu tādu atbilstīgu produktu importam, kuru izcelsme ir saņēmējvalstīs, kas noteiktas saskaņā ar *CBERA* noteikumiem, un tādu produktu importam, kuru izcelsme ir saņēmējvalstīs, kas noteiktas saskaņā ar *CBERA*

noteikumiem, un PTO dalībvalstis 2019. gada 17. oktobrī izņēmumu attiecībā uz *GATT* 1994 XIII panta 1. un 2. punktu pagarināja līdz 2025. gada 30. septembrim, ciktāl tas nepieciešams, lai Amerikas Savienotās Valstis varētu piemērot beznodokļu režīmu tādu atbilstīgu produktu importam, kuru izcelsme ir saņēmējvalstīs, kas noteiktas saskaņā ar *CBERA* noteikumiem.

(9) Saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. un 4. punktu Amerikas Savienotās Valstis iesniedza lūgumu Vispārējai padomei pieņemt lēmumu piešķirt PTO izņēmumu, lai Amerikas Savienotās Valstis līdz 2030. gada 30. septembrim varētu piemērot beznodokļu režīmu atbilstīgiem produktiem, kuru izcelsme ir Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās, kas noteiktas saskaņā ar *CBERA*.

(10) Amerikas Savienotās Valstis šo lūgumu pamato ar lielu nabadzības un nestabilitātes izplatības līmeni Karību jūras baseina valstīs, jo īpaši Haiti. Ieguvumi no *CBERA* ir paredzēti tam, lai palielinātu ekonomiskās iespējas un vairotu reģiona stabilitāti un pārticību.

(11) Šis izņēmums negatīvi neietekmēs ne Savienības ekonomiku, ne arī Savienības tirdzniecības attiecības ar valstīm, kuras gūst labumu no šā izņēmuma. Turklāt Savienība atbalsta pasākumus cīņai pret nabadzību un par stabilitāti.

(12) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kura Savienības vārdā Eiropas Komisijai jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē, lai saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu atbalstītu Amerikas Savienoto Valstu lūgumu piešķirt izņēmumu, jo izņēmums būs saistošs PTO dalībvalstīm,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kura Savienības vārdā Eiropas Komisijai ir jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vispārējā padomē, ir atbalstīt PTO izņēmuma piešķiršanu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm līdz 2030. gada 30. septembrim piemērot beznodokļu režīmu atbilstīgiem produktiem, kuru izcelsme ir Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās, kas noteiktas saskaņā ar ASV Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs